

Marko Došen

Magistar filozofije
m.dosen.os@gmail.com

Ono danas kao Ništa i znanost današnjice kao psihologija pukog razuma (ideja je stvarnija od stvarnosti)

Psiholozi (akademske učenici, priučeni, ili jednostavno gotovo potpuna većina ljudi na svijetu), općenito različiti psihoanalitičari koje posvuda prisuđni (književnost je preuzela primat kod psihoumjetnosti, a inficirano je i pjesništvo), prepoznatljivi su po načinu na koji promatraju svoje ljudske objekte. Znakovito je i to da su objekti njihovoga promatranja uvijek odviše ljudski objekti. Za njih i drvo, vjetar i bog imaju ljudska obilježja.

Način na koji vas gledaju, promišljenim i učenim gardom ali teško ipak prikrivenom očitom činjenicom da je to, zapravo, vrlo nametljivo (nametljivo vama, oni to ne vide kao nametljivo!) otkriva mozak psihologa. Nekoliko pokupljenih trikova kroz godine, priučenih metoda, opservacija do sada uočenog materijala, kakva rečenica iz koje duboke knjige koja se usjekla u razum, iskustvo koje ovisi od okolnosti, i dalje razina te vještine varira ovisno kao i uvijek o količini inteligencije i talenta. Pravila za bilo što. Psihologija o psihologu: kada se stvari upere unatrag ne dobije se začudo nikakav spektakularan prizor.

Vi (ja) bivate često i uvijek iznova svladani, i poraženi. Razotkriveni »fintom« koju do sada – pukim slučajem usuda zapravo (a zbog toga što je na stvari puki slučaj usuda, ako se njega odstrani vi i oni ste na potpuno istom zapravo mjestu, koje je ovisno jedino o beskonačnom mogućem zbivanju u vremenu koje čini moguću razliku (ovaj dio »koje čini moguću razliku« sam dopisao i on je ovdje u službi toga da moguće razumskom umu koji bi se mogao dokopati ovoga teksta osvjetli prethodeći dio rečenice koji naizgled ne objašnjava kakvo se to zbivanje zbiva sa čovjekom, već se odnosi samo

na poimanje onog vječnog i uvijek različitog)) uopće niste susreli. Ne reagirate na podražaj – na podražaj ne reagirate tako što reagirate – (istina: na nametljivi napad, kojemu u njegovoj biti nije stalo do »istine« već do ostvarenja požude za samosvrhom. Dublje, do nihiliranja bića u ništa) već vas on rastvara u vašoj sada očigledno imperfekciji, ili – sastavu, materijalu, »biti«. Mudrom psihologu je pred očima njegov veliki uspjeh: vi ste – takvi! Čudo pred našim očima! Čudesno odista! Vi ste – takvi nekakvi! Kao da biste mogli biti – nikakvi.

Slično kao kada se susrećete s mađioničarem. Jednostavno je rješenje, vi ne znate trik. I tko bi normalan htio učiti sve to da bi se mogao s mađioničarem baktati. Mučna i nadasve dosadna je prilika to pred mojom očima, iz dana u dan. Koja s istinom istine malo ima veze. A kojoj je istina da je vještina razuma, ravna nečijoj mogućnosti da zubima otvori pivo. Koju jednako tako nikada vjerojatno neću svladati. Ili možda hoću, ili barem dio. Ili ću se umjesto toga popeti na najviši vrh Europe u nekakvom luđačkom nadahnuću. Ili ću ostati kod kuće godinama čitajući knjige. Što bi sve to uopće dokazivalo?!

Vještinu otvaranja piva možda ipak uskoro svladam, na nekoj zabavi, iz zabave i dosade ujedno. Odmarajući se tako od Prisjećanja, u onome Ništa apsolutnog raz-uma. Dok neko drugo Ništa promatra kakav to ja jesam.